

DECIZIE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecătorul:

Judecătorii:

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru, Maria Ghervas

Elena Covalenco și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de avocatul Plămădeală Roman în interesele lui Scutelnic Ivan, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Plămădeală Roman în interesele lui Scutelnic Ivan împotriva lui Istratii Veaceslav cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2015, prin care s-au respins apelurile declarate de avocatul Plămădeală Roman în interesele lui Scutelnic Ivan și avocatul Tăuț Ion în interesele lui Istratii Veaceslav și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 februarie 2015, prin care acțiunea a fost admisă parțial

c o n s t a t ă:

Prin mandatul din 26 februarie 2014 avocatul Roman Plămădeală a fost împuternicit de Scutelnic Ivan să-i acorde asistență juridică cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 41).

La 22 aprilie 2013 avocatul Plămădeală Roman a depus în interesele lui Scutelnic Ivan cerere de chemare în judecată împotriva lui Istratii Veaceslav cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Roman Plămădeală a indicat că în luna aprilie 2010 Scutelnic Ivan a vândut lui Istratii Veaceslav semințe de cartofi în valoare de 128 000 lei.

Istratii Veaceslav s-a obligat să achite prețul tranzacției în luna mai anul 2010, însă la data scadenței nu a executat obligația asumată.

Reclamantul a adresat pârâtului mai multe demersuri de a achita datoria, însă prețul nu a fost achitat.

La 24 ianuarie 2012 Scutelnic Ivan a depus o plângere la organul de poliție cu privire la tragerea la răspundere penală a lui Istratii Veaceslav pentru neexecutarea obligațiilor asumate.

În cadrul investigațiilor Istratii Veaceslav a recunoscut organului de urmărire penală datoria și a promis restituirea acesteia.

A mai invocat Jurisprudența Curții Supreme de Justiție în care s-a constatat că în cazul în care contractul de împrumut nu a fost încheiat în formă scrisă, însă ulterior

împrumutatul își recunoaște, prin declarație scrisă, obligația, contractul respectiv se consideră valabil conform art. 700 alin. (1) Codul civil.

Recunoașterea datoriei de către împrumutat, consemnată în explicațiile organului de poliție, procuraturii sau în procesul-verbal al ședinței de judecată, semnat de către împrumutat, confirmă valabilitatea contractului de împrumut, indiferent de suma împrumutului.

Dobânda de întârziere aferentă perioadei de întârziere începând cu 31 mai 2010 este în mărime de 59 496,34 lei.

Cere avocatul Plămădeală Roman încasarea din contul lui Istratii Veaceslav în beneficiul lui Scutelnic Ivan a datoriei conform contractului de vânzare-cumpărare din luna aprilie 2011 în mărime de 128 000 lei; dobânzii de întârziere în mărime de 59 496,34 lei și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 1-3).

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 03 mai 2013 s-a restituit cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Plămădeală Roman în interesele lui Scutelnic Ivan (f.d. 5).

La 19 august 2013 avocatul Plămădeală Roman a declarat în interesele lui Scutelnic Ivan recurs împotriva încheierii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 03 mai 2013 (f.d. 7-8).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 octombrie 2013 s-a admis recursul declarat de avocatul Plămădeală Roman în interesele lui Scutelnic Ivan, s-a casat încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 03 mai 2013 și s-a restituit pricina la rejudecare (f.d. 31-33).

Prin mandatul din 18 aprilie 2013 Corneliu Chisilița a fost împuternicit de Scutelnic Ivan să-i acorde asistență juridică cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 14).

La 28 noiembrie 2014 avocații Plămădeală Roman și Chisilița Corneliu au depus repetat în interesele lui Scutelnic Ivan cerere de chemare în judecată împotriva lui Istratii Veaceslav cu privire la încasarea datoriei conform contractului de vânzare-cumpărare din luna aprilie 2010 în mărime de 128 000 lei; dobânzii de întârziere în mărime de 59 496,34 și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 15-17).

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 februarie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Scutelnic Ivan.

S-a încasat de la Istratii Veaceslav în beneficiul lui Scutelnic Ivan suma de 131 960 lei, inclusiv suma de 128 000 lei cu titlu de datorie și suma de 3 960 cu titlu de taxă de stat.

În rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

S-a încasat de la Scutelnic Ivan în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 785 lei, conform pretențiilor respinse și care nu a fost achitată la depunerea cererii de chemare în judecată (f.d. 62; 65-70).

La 09 februarie 2015 avocatul Plămădeală Roman a declarat în interesele lui Scutelnic Ivan apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 februarie 2015, iar la 16 iunie 2015 avocații Plămădeală Roman și Chisilița Corneliu au depus apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 72-73, 93-96).

Prin mandatul din 05 septembrie 2014 avocatul Tăut Ion a fost împuternicit de Istratii Veaceslav să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 55).

La 06 martie 2015 avocatul Tăut Ion a declarat în interesele lui Istratii Veaceslav apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din

04 februarie 2015, iar la 15 iunie 2015 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 75; 89-90).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2015 s-au respins apelurile declarate de avocatul Plămădeală Roman în interesele lui Scutelnic Ivan și avocatul Tăut Ion în interesele lui Istratii Veaceslav și s-a menținut hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 04 februarie 2015 (f.d. 107-114).

La 27 ianuarie 2016 avocatul Plămădeală Roman a declarat în interesele lui Scutelnic Ivan recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârilor judecătorești în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și emiterea în partea dată a unei noi hotărâri de admitere a pretenției.

În motivarea cererii de recurs avocatul Plămădeală Roman a indicat că a fost stabilită scadența în luna mai 2010, însă instanțele de judecată eronat au respins pretențiile cu privire la încasarea dobânzii de întârziere indicând despre necesitatea înaintării unei somații de către Scutelnic Ivan lui Istratii Veaceslav.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 23 martie 2016 a considerat recursul admisibil, fără a prejudicia fondul.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi probe.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate de avocatul Plămădeală Roman în interesele lui Scutelnic Ivan în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 01 decembrie 2015 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 06 octombrie 2015 (f.d. 115).

Prin urmare, recursul declarat de avocatul Plămădeală Roman în interesele lui Scutelnic Ivan la 27 ianuarie 2016 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2015 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din actele pricinii rezultă la 24 ianuarie 2012 Scutelnic Ivan a depus la organul de poliție plângere în care a invocat că în luna aprilie 2010 i-a dat lui Istratii Veaceslav semințe de cartofi de sort „Aladin”, „Romano” și „Agata” în valoare de 132 000 lei, ultimul obligându-se să achite prețul până la sfârșitul lunii aprilie 2010, care până în prezent nu a fost achitat (f.d. 23).

La 04 aprilie 2012 Istratii Veaceslav a explicat organului de poliție că în primăvara anului 2010 a împrumutat de la Scutelnic Ivan 27 tone de cartofi la valoarea de 128 000 lei, pe care trebuia să-i restituie în luna mai a aceluiași ani. În luna ianuarie 2011 a achitat suma de 4000 lei (f.d. 22).

Prin încheierea pe materialul depus la 24 ianuarie 2012 emisă de Inspectorul principal al Sistemelor Informatice Funcționale nr.1 mun. Chișinău, maior de poliție – Ojog Oleg la 05 aprilie 2012 s-a constatat că la 04 aprilie 2012 Istratii Veaceslav a recunoscut existența datoriei pretinse de Scutelnic Ivan și a comunicat că a fost în imposibilitate să o restituie (f.d. 19-20).

Avocatul Plămădeală Roman a depus în interesele lui Scutelnic Ivan cerere de chemare în judecată împotriva lui Istratii Veaceslav cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Instanțele judecătorești au admis cererea de chemare în judecată a lui Scutelnic Ivan în partea încasării datoriei, respingând pretențiile cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că prima instanță și instanța de apel au aplicat corect normele de drept material și procedural.

Conform art. 753 alin. (1) Codul civil, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit.

Conform art. 619 alin. (1) Codul civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Din sensul acestei norme de drept rezultă că dobânda de întârziere pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare curge de drept, chiar dacă nu a fost stabilită prin contractul scris între părți.

Pentru curgerea de drept a dobânzilor de întârziere se cer a fi îndeplinite următoarele condiții: obligația debitorului să conștie în plata unei sume de bani, obligația să fie lichidă și exigibilă.

Dobânda de întârziere urmează a fi încasată de la data punerii debitorului în întârziere.

Conform art. 617 alin. (1) Codul civil, dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației.

Punerea debitorului în întârziere constă într-o manifestare de voință din partea creditorului prin care el pretinde executarea obligației unui debitor care tergiversează o executare ce mai este posibilă. Procedura punerii în întârziere nu este reglementată în mod special, de aceea poate rezulta din orice act, notificare, telegramă. Aceasta urmează a fi confirmată prin avizul de recepție din partea debitorului.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Contrar normelor de drept citate, Scutelnic Ivan nu a prezentat probe scrise că Istratii Veaceslav este în întârziere, că i-a înaintat somație de achitare a datoriei și l-a avertizat despre necesitatea achitării sumei.

Nu poate fi reținut argumentul că Istratii Veceaslav nu urma să fie pus în întârziere.

Conform art. 617 alin. (2) lit. a) Codul civil, nu este necesară somație în cazul în care este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației.

Din sensul acestei norme de drept citate rezultă că urmează să existe indicații concrete despre data calendaristică a executării obligației.

Scutelnic Ivan în plângerea adresată organului de poliție a invocat că Istratii Veaceslav s-a obligat să achite suma la sfârșitul lunii aprilie 2010 (f.d. 23).

Istratii Veaceslav a explicat organului de poliție că urma să restituie suma în luna mai 2010 (f.d. 22).

Prin urmare, este imposibilă stabilirea datei la care Istratii Veaceslav trebuia să achite costul cartofilor.

Avocatul Plămădeală Roman a indicat că calculul dobânzii de întârziere a început a curge la 31 mai 2010 fără a prezenta probe pertinente în acest sens (f.d. 4).

Conform art. 260 Codul civil, termenul se instituie prin indicare a unei date calendaristice, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și sigur că se va produce.

Nu constituie temei de admitere a recursului că Curtea de Apel Chișinău în decizia din 03 octombrie 2013 a constatat că părțile au încheiat un contract de vânzare-cumpărare cu termenul de achitare a prețului în luna mai 2010 și că nu este necesară înaintarea unei somații de achitare a datoriei pentru depunerea cererii de chemare în judecată (f.d. 31-33).

În conformitate cu art. 123 alin. (2) Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane.

Constatările Curții de Apel Chișinău din decizia din 03 octombrie 2013, care au puterea lucrului judecat nu pot fi luate în considerație pentru admiterea pretențiilor cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Or, potrivit deciziei, aceste constatări sunt deduse doar din conținutul cererii de chemare în judecată.

Avocatul Plămădeală Roman în cererea de recurs solicită casarea hotărârilor judecătorești numai în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și emiterea în partea dată a unei noi hotărâri de admitere a pretenției.

Decizia Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2015 și hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 04 februarie 2015 în partea încasării datoriei de 128 000 lei din contul lui Istratii Veaceslav în beneficiul lui Scutelnic Ivan nu se contestă.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate

în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În corespundere cu norma de drept citată, instanța de recurs consideră inoportun de a se pronunța în privința legalității hotărârii primei instanțe și deciziei instanței de apel în partea încasării datoriei de 128 000 lei, deoarece nu se contestă cu recurs.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au examinat pricina sub toate aspectele și au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de avocatul Plămădeală Roman în interesele lui Scutelnic Ivan în cererea de recurs poartă caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul, de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de avocatul Plămădeală Roman în interesele lui Scutelnic Ivan.

Se mențin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 04 februarie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Plămădeală Roman în interesele lui Scutelnic Ivan împotriva lui Istratii Veaceslav cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:

Svetlana Filincova

judecătorii:

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas

Elena Covalenco

Sveatoslav Moldovan